

VALTUUSTOALOITE: Ultraprocessoitujen ruokien poistaminen koulujen ja päiväkotien ruokalistailta Kittilässä

Taustaa: Ultraprocessoidut elintarvikkeet – kasvava huoli

Kittilän kunnan teknisessä lautakunnassa oli 5.11.2025 käsittelyssä valtuustoaloite, jossa esitettiin lähiruoan käytön lisäämistä kunnan keittiöissä. Tekninen lautakunta totesi tuolloin, että poronlihan lisäksi kouluruokailuun pyritään sisällyttämään paikallista lähiruokaa saatavuuden mukaan.

Tämä on hyvä askel, mutta ei riittävä ratkaisemaan koulujen ja päiväkotien ruokailun keskeistä ongelmaa – ultraprocessoitujen elintarvikkeiden liiallista käyttöä.

Asiasta on tehty kansalaisaloite ”ultraprosessoimattoman ja lisäaineettoman ruoan turvaamiseksi lapsille kouluissa ja varhaiskasvatuksessa”.

Ultraprocessoiduihin elintarvikkeisiin luokitellaan esimerkiksi:

- pakatut valmisateriat
- teolliset nuggetit ja makkaratuotteet
- sokeriset välipalat ja juomat
- pitkälle käsiteltyt komponentit, joita käytetään ruoanvalmistuksessa

Näille tuotteille on tyypillistä runsas teollinen käsittely, lisäaineet sekä korkea suolan, sokerin ja rasvan määrä. Tutkimuksissa niiden runsas käyttö on yhdistetty heikompaan ruokavalion laatuun ja lisääntyneeseen energiankulutukseen.

Kittilän uuden koulukeskuksen yhteyteen rakennettiin täysimittainen valmistuskeittiö, joka mahdollistaa tuoreiden, vähemmän prosessoitujen aterioiden valmistamisen.

Aloite

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Kittilän kunta ryhtyy toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on:

- 1) Poistaa ultraprosessoidut ruoat päiväkotien ja koulujen ruokalistailta.
- 2) Korvata nämä ruoat puhtaista ja laadukkaista raaka-aineista valmistetuilla aterioilla, jotka eivät sisällä tarpeettomia lisäaineita tai liiallista prosessointia.
- 3) Painottaa ruokalistasuunnittelussa sesongin mukaisia, kotimaisia ja mahdollisuuksien mukaan ekologisesti tuotettuja raaka-aineita - lähiruokaa.
- 4) Varmistaa, että tarjottavat ateriat ovat monipuolisia, ravinteikkaita ja tukevat lasten terveyttä ja hyvinvointia.
- 5) Toteuttaa tulevat keittiölaajennukset ja kalustojen uusimiset mahdollistamaan ultraprosessoitujen raaka-aineiden korvaamisen ruuanvalmistusketjussa.

Perustelut

- Lasten terveys ja jaksaminen paranevat, kun ultraprosessoidut tuotteet korvataan tuoreemmilla vaihtoehdoilla.
- Kittilällä on jo olemassa infrastruktuuri, joka mahdollistaa omavalmisteisen ruoan.
- Kansalaisaloite osoittaa, että aihe on valtakunnallisesti merkittävä.
- Kunnan ruokapalvelut voivat samalla tukea paikallista ruoantuotantoa ja elinkeinotoimintaa.

Vasemmistoliiton Kittilän kunnallisjärjestö ry

Vasemmistoliiton Kittilän valtuustoryhmä